

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome

Meistaru iela 10-502, Rīga, LV-1050, tālr. 27343432, e-pasts seplp@seplp.lv, www.seplp.lv

Rīgā, 06.12.2024.
Nr. 29/6-3

Atzinums par VSIA “Latvijas Radio” programmas “LR 4” 2024. gada 21. novembra raidījumu “Atklātā saruna” un tā vadītājas Olgas Kņazevas rīcību

2024. gada 22. novembrī Latvijas sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons (turpmāk tekstā arī – ombuds) saņēma [...] (turpmāk – Iesniedzējs) iesniegumu (turpmāk – Iesniegums 1), kurā pievērsta uzmanību VSIA “Latvijas Radio” programmas “LR 4” (turpmāk – LR 4) 2024. gada 21. novembra raidījuma “Atklātā saruna” (turpmāk – Raidījums) saturam un raidījuma vadītājas Olgas Kņazevas (turpmāk – Raidījuma vadītāja) rīcībai. Iesniedzējs vērs uzmanību uz to, ka [...] *LR4 žurnaliste Olga Kņazeva savā autorraidījumā atbalsta un izplata [...] to ka latviešu valoda nav valsts valoda [...]. [...] Olga Kņazeva izplata šīs pretvalstiskās runas par to ka latviešu valoda nav valsts valoda?*[pareizrakstības kļūdu labojumi mani – E.A.]

2024. gada 26. novembrī ombuds saņēma vēl vienu Iesniedzēja iesniegumu (turpmāk – Iesniegums 2) par Raidījumu, kurā, cita starpā, tiek uzdots arī jautājums par Raidījuma vadītājas valstisko piederību (pilsonību).

Ņemot vērā, ka abi iesniegumi (turpmāk – Iesniegumi) attiecas uz vienu un to pašu LR 4 Raidījumu un Raidījuma vadītāju, ombuds nolēma apvienot Iesniegumu izskatīšanu vienā atzinumā.

Lai izskatītu Iesniegumus, ombuds no 2024. gada 22. novembra līdz 2024. gada 5. decembrim:

- iepazīnās ar Iesniedzēja Iesniegumu saturu;
- iepazīnās ar Iesniegumā 1 norādīto video fragmentu *Латышский язык это НЕ ЯЗЫК!* [Latviešu valoda tā NAV VALODA!];

Skat. izmantojot zemāk norādīto tīmekļa vietnes saiti:

<https://www.youtube.com/watch?v=6rvDOD1QkYM>

- iepazīnās ar 2024. gada 21. novembra LR 4 Raidījuma audio un video ierakstu saturu;

Skat. izmantojot zemāk norādīto LR 4 arhīva tīmekļa vietnes saiti:

<https://lr4.lsm.lv/lv/lr/arhivs/?channel=4&y=2024&m=11&d=21>

Skat. izmantojot zemāk norādīto Youtube.com LR 4 konta tīmekļa vietnes saiti:

<https://www.youtube.com/watch?v=T0uGfYgwz3s>

- 2024. gada 27. novembrī uzdeva jautājumus VSIA “Latvijas Radio” un 2024. gada 4. decembrī saņēma VSIA “Latvijas Radio” valdes atbildes uz tiem.

Izvērtējot Iesniegumu, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons

konstatē:

[1] Iesniedzēja Iesniegums 1 ir adresēts Valsts drošības dienestam, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei, Latvijas sabiedrisko mediju vienotā portāla LSM.lv un LSM+ redakcijām, VSIA “Latvijas Radio” valdei, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombudam.

Iesniedzēja Iesniegums 2 ir adresēts Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombudam, VSIA “Latvijas Radio” valdei, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes priekšsēdētājam.

[2] Ņemot vērā, ka saskaņā ar Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma (turpmāk – SEPLPL) 18. panta pirmo daļu ombuda pienākums ir *pārraudzīt sabiedrisko mediju sniegto pakalpojumu atbilstību šā likuma 1. pantā noteiktajam mērķim un 3. pantā noteiktajiem sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības pamatprincipiem, sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ētikas kodeksiem un redakcionālajām vadlīnijām*, kā arī to, ka SEPLPL 1. pantā, definējot likuma mērķi – *[..] nodrošināt sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu efektīvu un atklātu pārvaldību, neatkarību, atbildīgumu sabiedrības priekšā un veicināt to kvalitatīvu darbību* – seko norāde uz sabiedrisko mediju stratēģisko mērķi, kura definīcija ir sniegta SEPLPL 2. pantā: *Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu vispārējais stratēģiskais mērķis ir stiprināt Latvijas demokrātisko iekārtu, vārda brīvību un Latvijas iedzīvotāju sajūtu, ka viņi ir piederīgi Latvijai, kopt latviešu valodu un nacionālo kultūru saskaņā ar Satversmi, šo likumu un citiem likumiem* [izcēlums mans – E.A], no visiem Iesniegumos iekļautajiem

jautājumiem, kā ombuda kompetences jomai atbilstošu, ombuds var izdalīt to Iesniedzēja uzdoto jautājumu, kura atbildēšanai ir nepieciešams vērtēt Raidījuma satura un Raidījuma vadītājas rīcības atbilstību SEPLPL 2. pantā noteiktajam sabiedrisko mediju stratēģiskajam mērķim:

Vai Raidījuma vadītāja Raidījumā izplata un atbalsta viedokli, ka *latviešu valoda nav valsts valoda*, un vai Raidījuma vadītājas rīcība liecina par neloyalitāti Latvijas valstij.

[3] Iesniegumā 1 norādītais Raidījuma video fragments *Латышский язык это НЕ ЯЗЫК!* [Latviešu valoda tā NAV VALODA!] un tam pievienotajā tīmekļa vietnes saitē ir apskatāma kāda sociālās tīmekļa vietnes *Youtube.com* lietotāja izveidota Raidījuma fragmenta interpretācija. Ņemot vērā, ka ombuda uzdevums nav analizēt šīs sociālās tīmekļa lietotāja publikācijas kvalitāti un mērķus, bet gan Raidījuma saturu un Raidījuma vadītājas rīcību, ombuds savu atzinumu veidos, balstoties uz sociālās tīmekļa vietnes *Youtube.com* LR 4 kontā izvietoto raidījuma ierakstu.

[4] Kā lasāms VSIA “Latvijas Radio” publiskajā 2024. gada 2. decembra paziņojumā, LR 4 2024. gada 21. novembra Raidījums ir daļa no plašāka raidījumu cikla *kas veltīts 30. gadskārtai pēc Pilsonības likuma pieņemšanas*. [..] *Cikla mērķis bija spert soli sabiedrības saliedēšanas virzienā un ar profesionāliem ekspertiem, īpaši tiem, kuri bija lēmumu pieņēmēji deviņdesmitajos gados, diskutēt par tematiem un jautājumiem, kas arī pēc 30 gadiem rada domstarpības latviešu un mazākumtautību pārstāvju vidū.*

Skat. izmantojot zemāk norādīto tīmekļa vietnes saiti:

<https://latvijasradio.lsm.lv/lv/par-mums/informacija-presei/?id=1036>

Raidījumu vada LR 4 žurnāliste Olga Kņazeva. Raidījuma viesi ir kulturologs Deniss Hanovs un politologs Filips Rajeviskis. Diskutablais Raidījuma fragments ir fiksējams Raidījuma video ierakstā no 13:03 minūtes līdz 13:30 minūtei:

[Raidījuma vadītāja] *Es arī piekrītu, bet ko lai dara? .. Nu lūk, raksta Dmitrijs [sāk citēt klausītāja komentāru, apraujas, jo nav īstais, atrod īsto un turpina] .. nē, nē pagaidiet “latviešu valoda, kad latviešu politiķi apzināsies, ka valsts valoda tā nav valoda, bet tikai prasību saraksts valsts saziņai ar pilsoni”. Kā reiz tas ir jautājums par pieņemšanu, ka cilvēki, jā viņi saprot, ka vajag, ka bez tā viņi tur neatradīs darbu, varēs, nevarēs uzrakstīt kaut kādu iesniegumu, bet nemīl. Ko darīt?* [citēts ombuda tulkojumā – E.A.]

Izvērtējot konstatēto, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons
secina:

[5] Diskutablajā Raidījuma fragmentā izskanējušais viedoklis *“latviešu valoda, kad latviešu*

politiski apzināsies, ka valsts valoda tā nav valoda, bet tikai prasību saraksts valsts saziņai ar pilsoni” nav Raidījuma vadītājas viedoklis, bet gan kāda klausītāja iesūtīts komentārs, kuru Raidījuma vadītāja nolasa Raidījuma laikā.

Domājams, ka sākotnējais iemesls negatīvajai reakcijai par šo Raidījumu un pret Raidījuma vadītāju sociālās tīklošanās vietnēs ir saistīts ar pārpratumu (apzināti konstruētu vai nejaušu – paviršības iespaidā radušos kļūdu). Tiem sociālo tīklošanās vietņu lietotājiem, kuri nav iepazinušies ar Raidījuma pilnās versijas audio vai video ierakstu, var rasties iespaids, ka šo frāzi izsaka Raidījuma vadītāja un ka tas ir viņas viedoklis. Šāds pārpratums ir radies, jo sociālo tīklošanās vietņu ierakstos šī frāze sākotnēji ir tikusi pasniegta, izraujot to no konkrētā raidījuma konteksta, skaidri nenorādot komentāra autorību, tendenciozā veidā to izceļot un tādējādi ierāmējot auditorijas uztveri. Papildinot to ar attiecīgiem vizuālajiem materiāliem – kā to liecina Iesniegumam 1 pievienotais ekrānšāviņš, uz Raidījuma vadītājas fotoattēla tiek izvietoti virsraksti *“LATVIJAS VALSTS VALODA NAV VALODA”*, *“KRIEVIEM LATVIJĀ NEPATĪK LATVIEŠU VALODA”*, tādējādi tiek radīts iespaids, ka virsraksti izsaka Raidījuma vadītājas pozīciju.

Par to, ka pēc pirmo emociju izpausmēm sociālo tīklošanās vietņu lietotāji apzinājās notikušo pārpratumu, liecina arī Iesniedzēja Iesniegumā 2 fiksējamā fokusa nomaina no Iesniegumā 1 konstatētā – *Olga Kņazeva izplata šīs pretvalstiskās runas par to ka Latviešu valoda nav valsts valoda* – uz Iesniegumā 2 teikto, ka *[..] žurnaliste lasīja skatītāja vēstuli, kur tika apgalvots tas, ka Latvijas valsts valoda, nav latviešu valoda* [pareizrakstības kļūdu labojumi mani – E.A.]

Līdz ar to ombuda uzmanības centrā nonāk divi citi jautājumi:

- 1) Kāpēc Raidījuma vadītāja publiskoja šo klausītāja iesūtīto komentāru?
- 2) Vai Raidījuma vadītājas rīcība pēc komentāra nolasīšanas atbilst tām VSIA “Latvijas Radio” noteiktajām procedūrām, kas nosaka raidījuma vadītāju rīcību situācijās, kad klausītāju komentāri neatbilst redakcionālajiem standartiem?

[6] Lai atbildētu uz pirmo iepriekšējā punktā izdalīto jautājumu, ir jāņem vērā Raidījuma konteksts. Plašāko kontekstu veido Raidījuma (un raidījumu cikla kopumā) tēma – Pilsonības likuma 30. gadskārta un Raidījuma uzdevums – atbildēt uz tiem klausītāju jautājumiem, kas tiek iesūtīti raidījuma cikla laikā. Līdztekus ir jāņem vērā konkrētā klausītāja iesūtītā komentāra publiskošanas konteksts, kuru veido diskusijas saturs, kas raidījumā izskanēja pirms klausītāja komentāra nolasīšanas. Tas ir šāds:

Raidījuma viesis – Deniss Hanovs – laikā no Raidījuma ieraksta 10:58 minūtes līdz 13:03 minūtei

dalās savās pārdomās par to, kādu *simbolisko statusu* latviešu valodai kā valsts valodai piešķir *nacionālo minoritāšu* pārstāvji. Uzskata, ka runa ir par *uztveri - ne gramatika, ne norādes, ne likumi, ne mācību grāmata, bet tieši uztvere, jo, piemēram, krievvalodīgai jaunajai paaudzei - es to redzu pēc, nosacīti runājot, skolēniem vai koledžu studentiem - valoda kā gramatika un kompetence eksistē. Mācās, zina, var, bet ir kategorija, kuri negrib, respektīvi – pieņemšana. Man ļoti svarīga ir latviešu kultūras stabilitāte šeit, kas balstās uz tās pieņemšanu – brīvprātīgu, un brīvprātīgu nenozīmē kaut kādu privilēģiju sarakstu, bet nozīmē mehānismus, kuri palīdzētu cilvēkiem iekļauties - ne cieņas izrādīšana amatiem, ne sevis pazaudēšanu.* [visi izcēlumi un tulkojums no krievu valodas – mans E.A.]

Valodiskā kompetence veidojas ne tikai no valodas zināšanas un ne tikai no prasmes valodu lietot, bet arī no plašas valodas lietojuma pieredzes un emocionālas valodas pieņemšanas. Domājams, ka Raidījuma viesis vēlējās akcentēt tieši divus pēdējos valodiskās kompetences aspektus, ka plašāka valodas lietojuma pieredze, kuru veicina iekļaušanās, piedalīšanās latviskajā kultūrā, var veicināt arī emocionālu pieņemšanas attieksmi pret valsts valodu, kuras galējā izpausme ir mīlestība pret latviešu valodu, kā tās beznosacījumu pieņemšanu – kad valoda tiek lietota nevis kādu mērķu vai iemeslu (prasību) dēļ, bet tāpēc, ka tā ir visu Latvijas pilsoņu kopējās identitātes būtiskākais elements. Tādējādi, secināms, ka Raidījuma viesis runāja par emocionālas piesaistes latviešu valodai svarīgumu, kas ir labi saprotama pozīcija, ņemot vērā emocionālas attieksmes prioritāti krievu kultūrā, jo ne bez iemesla biežāk sastopamo pārietumu citu valstu vai nacionalitāšu pārstāvjiem no krievu tautības cilvēku puses izsaka retoriskais jautājums “Kāpēc jūs mūs nemīlat?” Ja latviešu pasaules uztveri racionalizē pienākumu un ieguvumu iespēle, tad krievu valodā runājošās minoritātes uztveres centrā nereti prioritāra ir emocionālā attieksme.

Šīs Raidījuma viesi pārdomas ļauj saprast, kāpēc pēc tām Raidījuma 13:03 minūtē seko Raidījuma vadītājas nolasītais diskutablais klausītāja komentārs. Raidījuma vadītāja šajā brīdī cenšas piemeklēt to klausītāju iesūtīto jautājumu, kurš apstiprinātu tikko izskanējušās Raidījuma viesi pārdomas. Raidījuma vadītāja sāk lasīt vienu komentāru, tad saprot, ka tas nav īstais un nolasa diskutablu komentāru: “*latviešu valoda, kad latviešu politiķi apzināsies, ka valsts valoda tā nav valoda, bet tikai prasību saraksts valsts saziņai ar pilsoni*”. *Kā reiz tas ir jautājums par pieņemšanu, ka cilvēki, jā viņi saprot, ka vajag, ka bez tā viņi tur neatradīs darbu, varēs, nevarēs uzrakstīt kaut kādu iesniegumu, bet nemīl. Ko darīt?* [visi izcēlumi mani – E.A.] Salīdzinot Raidījuma viesi pārdomās ombuda izceltos atslēgvārdus ar Raidījuma vadītājas nolasītajā klausītāja komentārā un tam sekojošajā Raidījuma vadītājas komentārā ombuda izceltos atslēgvārdus, ir pamanāms, ka klausītāja komentārs ir izvēlēts kā apstiprinājums Raidījuma viesi

domām.

Uzskatīt, ka klausītāja teiktais “*valsts valoda tā nav valoda, bet tikai prasību saraksts valsts saziņai ar pilsoni*” nozīmētu valsts valodas statusa noliegšanu latviešu valodai vai pat valodas statusa noliegšanu latviešu valodai kopumā, ombuda vērtējumā ir sacījuma pārspīlēta, interešu vadīta interpretācija. Noliecīgais spriedums “*valsts valoda tā nav valoda*” izsaka aktuālu pretrunu, kad noliegts tiek tas, kas vienlaicīgi tiek apgalvots. Šī aktuālā pašpretruna norāda uz sprieduma nelōģiskumu un secīgi – absurdumu, analizējot sprieduma propozicionālo struktūru. Savukārt skatoties uz šo sacījumu no tā pragmatiskās un intensionālās struktūras puses – ko tā izteicējs ar šo sacījumu ir vēlējis izdarīt un ko – panākt, ir jāsecina, ka šādus paradoksālus apgalvojumus parasti mēdz lietot tāpēc, lai ar tiem pievērstu uzmanību noteiktiem negatīviem aspektiem, kurus apgalvojuma izteicējs šajā situācijā saskata, kā arī lai paustu savu (emocionālo) attieksmi pret šo situāciju. Domājams, ka tas arī bija klausītāja noteicošais nodoms – paust savu redzējumu, ka trūkst emocionālas piesaistes latviešu valodai, ka tās lietošana ir tikai prasību noteikta. Šādu nodomu klausītāja teiktajā saklausīja Raidījuma vadītāja, turpinot viņa teikto ar vārdiem [...] *cilvēki, jā viņi saprot, ka vajag, ka bez tā viņi tur neatradīs darbu, varēs, nevarēs uzrakstīt kaut kādu iesniegumu, bet nemīl.* [visi izcēlumi mani – E.A.]

[7] Iepriekšējā punktā izteiktie apsvērumi ļauj atbildēt uz jautājumu – vai Raidījuma vadītājas rīcība pēc komentāra nolasīšanas atbilst tām “VSIA “Latvijas Radio” noteiktajām procedūrām, kas nosaka raidījuma vadītāju rīcību situācijās, kad klausītāju komentāri neatbilst redakcionālajiem standartiem?

Raidījuma vadītāju rīcību situācijās, kad auditorijas pārstāvji tiešraides laikā pauž redakcionālajiem standartiem neatbilstošus izteikumus, nosaka VSIA “Latvijas Radio” Vadlīniju Latvijas Radio satura kļūdu labošanai sadaļa “Rīcība gadījumos, kad saturā ir redakcionālo standartu rupji pārkāpumi”: *Ja viesis tiešraides laikā sarkanās līnijas tomēr pārkāpj, Latvijas Radio raidījuma vadītāja pienākums ir nekavējoties reaģēt un viesi pārtraukt, norādot, ka konkrētie izteikumi (rasisms, naida runa, homofobija, necenzēta leksika, dezinformācija, propaganda u.tml.) pārkāpj sabiedrisko mediju redakcionālos standartus un ēterā nav pieļaujami.*

Raidījuma vadītāju pienākums ir iepazīties ar rakstiski iesūtītajiem komentāriem pirms to izmantošanas un raidījumā iekļaut tikai tos, kas ir piemēroti raidījuma tematam, tai skaitā neietver prettiesiskus, neētiskus izteikumus.

Raidījuma vadītāja, uztverot klausītāja komentāru kā fakta konstatāciju, ka lingvistiskajām minoritātēm ne vienmēr ir emocionāla pieņemšanas attieksme pret latviešu valodu, publiskoja šo

komentāru, tādējādi reaģējot uz Raidījuma viesu stāstījumu par to, cik šī emocionālā pieņemšanas attieksme ir svarīga. Šāds latviešu valodas emocionālas nepieņemšanas fakts, protams, nav patīkams, taču nevar noliegt, ka daļā lingvistisko minoritāšu pārstāvju šāda attieksme ir novērojama. Tāpēc Raidījuma vadītāja pāradresēja klausītāja komentāru Raidījuma viesiem, papildinot to ar savu secinājumu un tam sekojošo jautājumu: *Kā reiz tas ir jautājums par pieņemšanu, ka cilvēki, jā viņi saprot, ka vajag, ka bez tā viņi tur neatradīs darbu, varēs, nevarēs uzrakstīt kaut kādu iesniegumu, bet nemīl. Ko darīt?* [izcēlums mans – E.A]

Sākotnēji otrs Raidījuma viesis mēģināja izvairīties no uzdotā jautājuma ar joku – *Ar varu mīļš nekļūsi!*, bet tad Raidījums atgriežas konstruktīvā gultnē, atbilstoši Raidījuma tēmai un tajā iekļautajam jautājumam par nosacījumiem, kas ļaus visiem Latvijas iedzīvotājiem attiekties pret latviešu valodu kā pret savas pilsoniskas identitātes būtisku daļu.

[8] Ņemot vērā Iesniedzēja Iesniegumā 2 uzdoto jautājumu par Raidījuma vadītājas valstspiederību, jāsecina, ka ombuda rīcībā nav informācijas, kas apstiprinātu vai noliegtu publiski izskanējušo informāciju par to, ka Raidījuma vadītāja ir Krievijas Federācijas pilsoņe.

Savukārt, savā atbildē uz ombuda uzdoto jautājumu - *Kāda ir VSIA “Latvijas Radio” personāla politika attiecībā uz Krievijas Federācijas pilsoņu nodarbinātību uzņēmumā?* – VSIA “Latvijas Radio” valde ir atbildējusi, ka *Latvijas Radio ir apstiprināta un tiek īstenota Latvijas normatīvo aktu prasībām atbilstoša personāla politika. Latvijas Radio atbildīgi un sistemātiski nodrošina risku analīzi un pārvaldību, t.sk. sadarbojoties ar kompetentajām institūcijām, ja tas ir nepieciešams. Visi Latvijas Radio darbinieki strādā saskaņā ar normatīvo aktu, t.sk. Sabiedrisko mediju redakcionālajām vadlīnijām un vērtībām. Latvijas Radio šobrīd nav konstatējis gadījumus, kas liktu pārskatīt sadarbību ar kādu no mūsu žurnālistiem.*

Ombudam nav pilnvarojums vērtēt sabiedrisko mediju darbinieku lojalitāti Latvijas valstij. Ombuds pārrauga sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu sniegto pakalpojumu atbilstību šā SEPLPL 1. pantā noteiktajam mērķim un 3. pantā noteiktajiem sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības pamatprincipiem, sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ētikas kodeksiem un redakcionālajām vadlīnijām. Atsaucoties uz Valsts pārvaldes iekārtas likuma 102. pantā noteikto, kā arī ņemot vērā apsvērumu, ka lojalitātes pienākuma ievērošanas izvērtēšana skar nodarbinātības attiecības un tādējādi tas ir izvērtējams darba ņēmēja un darba devēja tiesisko attiecību ietvaros, atbilde uz jautājumu par Raidījuma vadītājas lojalitāti Latvijas valstij ir VSIA “Latvijas Radio” kā Raidījuma vadītājas darba devēja kompetence.

Vienlaicīgi ombuds piekrīt VSIA “Latvijas Radio” 2024. gada 02. decembra publiskajā paziņojumā teiktajam, [...] *ka uzbrukumi, kas balstīti piederībā konkrētai tautībai vai valstspiederībai, ir nepieņemami. Ne nacionālā piederība, ne pilsonība nav pašsaprotams lojalitātes garants un apliecinājums ne Latvijas Radio vērtībām, ne Latvijas valstij.* Publicēto paziņojumu skatīt šeit: <https://latvijasradio.lsm.lv/lv/par-mums/informacija-presei/?id=1036>.

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons

vērš uzmanību:

[9] Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds atzinumus sniedz normatīvo aktu definētajās kompetences robežās un izmantojot sabiedrisko mediju redakcionālās vadlīnijas un Rīcības un ētikas kodeksu normas, kas attiecas uz profesionālo ētiku un tās ievērošanu redakcionālajos lēmumos un profesionālajās procedūrās, kas veiktas sabiedrisko mediju satura veidošanas procesā. Nedz normatīvie akti, nedz sabiedrisko mediju redakcionālās vadlīnijas un LTV Rīcības un ētikas kodekss nedod ombudam tiesības sniegt iesniegumā minēto apstākļu juridisko izvērtējumu.

Izvērtējot konstatēto, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons

atzīst:

[10] Ombuds neatzīst, ka VSIA “Latvijas Radio” programmas “Latvijas Radio 4 – Doma laukums” 2024. gada 21. novembra raidījuma “Atklātā saruna” saturs un Raidījuma vadītājas Olgas Kņazevas rīcība būtu pretrunā ar SEPLPL 2. pantā noteiktajam sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu vispārējam stratēģiskajam mērķim *stiprināt Latvijas demokrātisko iekārtu, vārda brīvību un Latvijas iedzīvotāju sajūtu, ka viņi ir piederīgi Latvijai, kopt latviešu valodu un nacionālo kultūru saskaņā ar Satversmi, šo likumu un citiem likumiem.* Gluži pretēji – Raidījuma galvenais jautājums ir par nosacījumiem, kas ļautu visiem Latvijas iedzīvotājiem attiekties pret latviešu valodu kā pret savas pilsoniskas identitātes būtisku daļu.

[11] Ombuds uzskata, ka pārmēti par iespējamiem pārkāpumiem Raidījuma saturā un Raidījuma vadītājas rīcībā ir radušies, balstoties sociālo tīmekļa vietņu lietotāju publicētos Raidījuma fragmentos un šo fragmentu komentāros, kas izņemti no kopējā Raidījuma konteksta. Šo publikāciju mērķis varētu arī nebūt rūpes par sabiedrisko mediju satura kvalitāti, radot ētisko jautājumu par mērķu un izvēlēto līdzekļu attiecībām – vai mērķis vienmēr attaisno līdzekļus? Šāda jautājuma apstiprinošu atbildi nepieļauj apsvērumi, ka neatbilstošu līdzekļu izvēle var diskreditēt pašu mērķi un veicināt aizdomas, ka deklarētais mērķis nav patiesais mērķis, ko ar šādiem

līdzekļiem ir gribēts panākt.

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas

līdzekļu ombuds

(*paraksts*)*

Edmunds Apsalons

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR
LAIKA ZĪMOGU